

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs - Ruimte om te groeien

voor beeldvormende raad

naam opsteller: A. Gerritsen, J. Hendrixen
en E. Kniest
telefoonnummer: 377 163
e-mailadres: A.Gerritsen2@doetinchem.nl

Te besluiten om:

1. Het 'Integraal Huisvestingsplan Onderwijs - Ruimte om te groeien' vast te stellen, onder intrekking van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2018 en eerdere versies.
2. Kennis te nemen van het collegebesluit om bij integrale afweging van de meerjarenbegroting 2025-2028 te bezien of er middelen zijn voor het voorliggende Integraal Huisvestingsplan Onderwijs – ruimte om te groeien.
3. Het college opdracht te geven over te gaan tot de uitvoering van de projecten uit het IHP die in 2024 starten en daarvoor de volgende kredieten beschikbaar te stellen:

- Uitwerkingsagenda	€ 75.000
- Houtkamp College Ruimzichtlaan	€ 500.000
- IJzevoorde	€ 237.600
- Wis en Wierig	€ 556.160
- De Haven	€ 44.000
- De Zonneboom	€ 552.640
- Het Kleurrijk	€ 1.991.440
- Hogenkamp	€ 927.960

en de financiële consequenties te dekken uit de bestemmingreserve Onderwijshuisvesting;
4. De 2^e wijziging van de gemeentebegroting 2024 vast te stellen.

Inleiding

Doetinchem gaat voor een kansrijke start voor alle kinderen. Ieder individu in onze gemeente telt en doet mee. Dat begint al bij het bieden van dezelfde kansen aan alle kinderen en jongeren om zich te ontwikkelen en te ontplooiën op een manier die bij hen past. Als gemeente en schoolbesturen zien we het als een gezamenlijke opgave dat alle kinderen binnen een veilige en kansrijke omgeving kunnen opgroeien. Ieder kind heeft toegang tot goed onderwijs, waarbij recht wordt gedaan aan de talenten en behoeftes van elk individu. Als gemeente nemen we de verantwoordelijkheid voor het realiseren van toekomstgerichte, flexibele onderwijshuisvesting, waarin kinderen zich goed kunnen ontwikkelen.

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor het huisvesten van het basisonderwijs; het speciaal onderwijs en het voortgezet onderwijs. Afstemming en overleg over uitvoering van deze taak met schoolbesturen en maatschappelijke instellingen is uitermate belangrijk en een wens van alle partijen.

Het resultaat is zichtbaar in het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) 2024. Deze strategische visie op toekomstige huisvesting van het onderwijs in Doetinchem sluit aan bij de ambitie uit de coalitieagenda en geeft inzicht in de inhoudelijke opgave voor de periode 2024 t/m 2039 en de bijbehorende financiële consequenties. Dit IHP is opgesteld in samenwerking met de schoolbesturen die allemaal hebben ingestemd met dit IHP.

Argumenten

1.1. Het IHP geeft weer hoe wij onze zorgplicht ten aanzien van onderwijshuisvesting invullen
Met het opstellen van het IHP geven we richting aan de totale opgave op gebied van onderwijshuisvesting en wijze waarop wij de zorgplicht ten aanzien van onderwijshuisvesting samen met de schoolbesturen invullen.

1.2. Het IHP sluit aan op ambitie uit de coalitieagenda 2022-2026

In de coalitieagenda 2022-2026 'Samen groeien in kwaliteit' staat de ambitie om aantrekkelijke en passende voorzieningen te realiseren voor het onderwijs. Dit IHP geeft invulling aan deze ambitie waarbij alle scholen in de toekomst weer over kwalitatieve, duurzame en gezonde gebouwen beschikken. Dat doen we samen met de schoolbesturen. Samen groeien in kwaliteit.

1.3. Het IHP biedt 'ruimte om te groeien'

In het IHP worden alle relevante thema's die van invloed zijn op de huisvesting van onderwijs gevat in een lokale ambitie. Met hierin aandacht voor landelijke en lokale ontwikkelingen.

De inhoudelijke ambitie bestaat uit zes thema's:

- Kansrijke leeromgeving;
- Eigenheid & diversiteit;
- Thuisnabij & passend onderwijs;
- Aantrekkelijk leerklimaat;
- Vorming Kindcentra;
- Regiofunctie Achterhoek.

Inhoud gaat voor stenen. Om slimme keuzes te kunnen maken over onderwijshuisvesting, geeft het IHP richting op deze inhoudelijke thema's rondom het onderwijs van kinderen en jongeren in de gemeente Doetinchem.

1.4. Een strategische visie geeft duidelijkheid

Door het vaststellen van een lange termijnvisie krijgen schoolbesturen duidelijkheid over het toekomstperspectief van hun schoolgebouwen. Van alle bestaande schoolgebouwen is een rapportage gemaakt over de staat van het gebouw en de toekomstige mogelijkheden van het gebouw. Door deze rapportage te koppelen aan de ontwikkelingen van de leerlingenaantallen en de gezamenlijke ambitie, is er per schoolgebouw een toekomstperspectief gemaakt. Daarmee wordt duidelijk wat de toekomst van het schoolgebouw is en in welke fase van het IHP een investering wordt gedaan. Dit geeft schoolbesturen duidelijkheid en de mogelijkheid om de bedrijfsvoering en het plannen van meerjarig onderhoud hierop af te stemmen.

1.5. Het IHP wordt gedragen door de schoolbesturen.

Vanaf het begin van het proces tot de vorming van het voorliggende IHP zijn gemeente en schoolbesturen samen opgetrokken. In iedere fase van het proces zijn schoolbesturen gevraagd om input op de gemeenschappelijke opgaven. Dit heeft geleid tot een IHP met gedeelde ambities en een planning en fasering van de opgave waar ieder schoolbestuur zich in kan vinden. Dit is door de schoolbesturen bekrachtigd in het OOGO (op overeenstemming gericht overleg) van 6 maart 2024, waarmee het voorliggend IHP een breed gedragen stuk is.

2.1 Om het volledige IHP uit te kunnen voeren, zijn extra middelen noodzakelijk.

Vooruitlopend op de begroting is het op dit moment nog niet zeker dat er voldoende middelen beschikbaar zijn. Om het voorliggende IHP volledig uit te voeren, zijn er extra middelen noodzakelijk. Verwacht wordt dat vanaf jaarschijf 2028 (structureel) een aanvullend bedrag van € 205.000 noodzakelijk is. In de Perspectiefnota zal uw raad richting moeten geven om de koers voor 2025 en verder te bepalen. Bij de begroting 2025-2028 zal vervolgens moeten worden afgewogen of deze koers past binnen de beschikbare middelen.

2.2 De eerste fases van het IHP zijn financieel haalbaar

Financiële consequenties voor de eerste fases van het IHP passen binnen de huidige stand en voeding van de reserve Onderwijshuisvesting. Dit betekent dat we voortvarend aan de slag kunnen met het plan en op korte termijn een aantal belangrijke projecten kunnen uitvoeren die leiden tot toekomstbestendige onderwijshuisvesting voor de schoolgaande Doetinchemmers. Derhalve vragen wij u om in 2024 een aantal kredieten beschikbaar te stellen (zie argument 3.1).

Om het volledige plan uit te kunnen voeren, is er vanaf 2028 onvoldoende budget beschikbaar binnen de bestemmingsreserve onderwijshuisvesting. Dit is berekend op € 205.000 structureel. Bij de integrale afweging van de meerjarenbegroting 2025-2028 zal moeten worden bezien of er middelen zijn voor het voorliggende Integraal Huisvestingsplan Onderwijs – Ruimte om te groeien.

3.1 Voor projecten waarvan de start in 2024 staat gepland, moet een krediet beschikbaar worden gesteld.

Conform de financiële verordening moeten om direct te kunnen starten met de uitrol van het IHP voor een aantal projecten kredieten beschikbaar worden gesteld. Deze kredieten passen binnen de huidige stand en voeding van de reserve Onderwijshuisvesting.

- Uitwerkingsagenda	€ 75.000
- Houtkamp College Ruimzichtlaan	€ 500.000
- IJzevoorde	€ 237.600
- Wis en Wierig	€ 556.160
- De Haven	€ 44.000
- De Zonneboom	€ 552.640
- Het Kleurrijk	€ 1.991.440
- Hogenkamp	€ 927.960
Totaal kredieten	€ 4.884.800.

3.2 Het college stelt jaarlijks het programma Onderwijshuisvesting vast

Het college stelt jaarlijks het programma Onderwijshuisvesting en bekostigingsplafond vast voor het volgend boekjaar.

4.1 De uitvoering van de plannen voor 2024 leidt tot een wijziging op de begroting 2024

Vooropgesteld om u voor te stellen kredieten beschikbaar te stellen en de begroting 2024 hiertoe te wijzigen.

Financiën

Dit IHP geeft een doorkijk voor 16 jaar en is doorgerekend op de financiële consequenties voor 40 jaar. De totale investeringsopgave in de periode 2024-2039 bedraagt € 116.294.980 waarvan € 9.083.529 door de schoolbesturen wordt ingebracht als cofinanciering.

Naast het investeringsbedrag voor de gemeente (€ 107.211.451) houden we voor een aantal projecten rekening met 10% voor bijkomende en onvoorziene kosten. In totaal gaat het voor deze kosten om een bedrag van € 10.255.145. Hieronder vallen onder meer de kosten voor de inzet van ambtelijke capaciteit, tijdelijke voorzieningen, verhuiskosten en voorbereidingskosten.

De totale investering voor de gemeente bedraagt daarmee € 117.466.596.

De huidige voeding en stand van de reserve is niet voldoende om de financiële consequenties van dit IHP te dekken. Om het plan volledig te dekken is, naar verwachting, vanaf 2028 een structurele toevoeging aan de reserve onderwijshuisvesting van € 205.000 nodig. Daarom zal bij de meerjarenbegroting 2025-2028 moeten worden afgewogen om een bedrag van € 205.000 vanaf jaarschijf 2028 (structureel) beschikbaar te stellen.

Op basis van de meerjarenbegroting stelt het college het programma onderwijshuisvesting en het bekostigingsplafond voor het volgend boekjaar vast.

Afwijkingen ten opzichte van de meerjarenbegroting worden verantwoord bij de bestuurlijke monitor in juli en/of november.

Om in 2024 te kunnen starten met de uitrol van dit IHP dienen de volgende kredieten beschikbaar te worden gesteld:

Project	Investering gemeente (in IHP)	Kredieten 2024 (incl 10% bijkomende kosten)	Toelichting
Uitwerkingsagenda	€ 75.000	€ 75.000	uitvoeringskrediet bijkomende kosten n.v.t.
Houtkamp College Ruimzichtlaan	€ 500.000	€ 500.000	uitvoeringskrediet Bijkomende kosten n.v.t.
IJzevoorde	€ 216.000	€ 237.600	uitvoeringskrediet
Wis en Wierig	€ 505.600	€ 556.160	uitvoeringskrediet
De Haven	€ 40.000	€ 44.000	uitvoeringskrediet
De Zonneboom	€ 502.400	€ 552.640	uitvoeringskrediet
Het Kleurrijk	€ 1.810.400	€ 1.991.440	uitvoeringskrediet
Hogenkamp	€ 8.436.000	€ 927.960	voorbereidingskrediet
Totaal		€ 4.884.800	

Alle opgevoerde kredieten passen binnen de huidige financiële bandbreedte van het IHP.

Kanttekeningen

1.1. Is een IHP een wettelijke verplichting?

Het vaststellen van een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs door de gemeenteraad is (nog) geen wettelijke eis en niet bindend. De raad heeft de bevoegdheid om het beleid bij te stellen of andere keuzes te maken. Wel is sprake van gentle agreement tussen gemeente en schoolbesturen. Daarmee is het plan niet vrijblijvend. Vanuit dit 'gentle agreement' hebben gemeente en schoolbesturen beiden een 'inspanningsverplichting' om vanuit een wederzijdse vertrouwensrelatie tot realisering van de planinhoud te komen.

1.2. Kan een schoolbestuur een aanvraag indienen buiten dit IHP?

Elk schoolbestuur behoudt het wettelijke recht om een aanvraag in te dienen buiten dit IHP om. Aanvragen buiten het IHP zijn echter niet wenselijk omdat dit de uitvoering van het IHP in gevaar brengt. Elke afwijkende aanvraag kost extra geld. Deze kosten komen boven op de totale investering. Een nieuwe aanvraag zou wel een project in het IHP kunnen vervangen.

1.3. Hoe toetsen we de uitvoering van het IHP?

Bij het opstellen van dit IHP is uitgegaan van de huidige situatie en zijn aannames gedaan richting de toekomst. Dit IHP is dan ook geen vastomlijnd kader maar een dynamisch document dat vraagt aan een continue toetsing aan de actualiteit, bijgestelde verwachtingen en financiële haalbaarheid. Ieder project, zoals opgenomen in de planning van dit IHP, wordt nader uitgewerkt. Voor uitvoering wordt het plan getoetst en vastgesteld door ons college.

1.4. Waarom maken de voorzieningen voor bewegingsonderwijs geen onderdeel uit van dit IHP?

In dit IHP is geen rekening gehouden met de voorzieningen voor bewegingsonderwijs. De voorzieningen voor bewegingsonderwijs worden onderdeel van de gemeentelijke visie op sportaccommodaties.

1.5 Waarom wijken we af van de normvergoeding?

De Verordening onderwijshuisvesting gaat uit van normbedragen, die jaarlijks worden afgegeven door de VNG (normvergoeding 2024 circa € 3.200). In dit plan wijken we af van deze normvergoeding en hanteren we voor nieuwbouw en uitbreiding een bedrag van € 3.700 m² bvo. Dit doen we omdat in de praktijk blijkt dat de huidige normvergoeding niet toereikend is. Gezien de huidige bouwkosten kunnen we voor dit bedrag geen nieuwe school bouwen.

Daarnaast stellen we realistische bedragen vast voor restauratie, renovatie, uitbreiding en upgraden. Voor alle projecten wordt het budget met 10% verhoogd voor bijkomende en onvoorziene kosten. Dit betreft onder meer interne projectkosten en uren, kosten voor tijdelijke huisvesting, verhuiskosten en voorbereidingskosten.

2.1 Wat moet er gebeuren wanneer bij de begroting 2025-2028 geen aanvullende middelen beschikbaar kunnen worden gesteld?

Bij het voorliggende plan is de huidige stand van de reserve niet toereikend om het volledige plan uit te voeren. Als er bij de begroting 2025-2028 geen aanvullende middelen beschikbaar komen, dan moet het IHP worden aangepast om binnen de beschikbare middelen te blijven.

Daarbij is het van belang dat we het plan gedurende de gehele doorlooptijd blijven monitoren en evalueren om goed in te kunnen spelen op de actualiteit. We doen dit door in 2027, en daarna elke vier jaar, het verloop van het plan te evalueren. Indien nodig passen we het plan aan op planning, inhoud en financiën.

Vervolg

- Na vaststelling van het IHP door de raad starten gemeente en schoolbesturen met de uitvoering van de projecten die voor 2024 in het IHP staan.
- Bij de begroting 2025-2028 zal integraal worden afgewogen of aanvullende middelen beschikbaar kunnen worden gesteld voor het IHP waarmee het gehele IHP uitgevoerd kan worden.

Bijlage

1. Integraal Huisvestingsplan Onderwijs gemeente Doetinchem- Ruimte om te groeien

Burgemeester en wethouders van Doetinchem,
De secretaris, De burgemeester,

mr. G.A. Karssenbergh

mr. M. Boumans MBA MPM